

Danmarks Smørekспорт 1907—1908.

Af Professor *B. Bøggild*.

Ligesom det nu i en Aarrække ved velvillig Imødekommenhed fra Statistisk Bureau's Side har været muligt her i Tidsskriftet at give en kort Oversigt over Indførselen og Udførselen af Smør, endog i en fyldigere Skikkelse end den, hvori den offentliggøres af Bureauet selv, saaledes skal det ogsaa være Tilfældet i Aar, og — lad det straks blive sagt — Aarsresultatet er godt, idet Overskudsudførselen, der steg stærkt i 1907, atter er stegen godt i 1908, og samtidig har Smørprisen været højere end nogensinde tidligere i de sidste 16 Aar. — Tallene gælde Tidsrummet fra Begyndelsen af Oktober til Slutningen af September, idet Materialet foreligger kvartalsvis, og for at lette Sammenligningen og give et Overblik over Udviklingen ere i de efterfølgende Tabeller de nyeste Tal sammenstillede med de tilsvarende Tal fra de nærmest foregaaende Aar.

Danmarks Smørindførsel ses i Tab. I fremdeles at være nedadgaaende. Indførselen finder jo navnlig Sted fra Sverige og Rusland og Finland. — Fra Tyskland og Amerika, hvorfra der tidligere Aar periodisk har været tilført større Partier simpelt, meget billigt Smør, er der i det sidste Aar kun kommen lidt, og heller ikke over England har der været nogen væsentlig Tilførsel, som undertiden tidligere, af billigt amerikansk

Tabel I.
Smørindførselen til Danmark
i Pund.

Fra	$\frac{1}{10}$ 1904— $\frac{30}{9}$ 1905	$\frac{1}{10}$ 1905— $\frac{30}{9}$ 1906	$\frac{1}{10}$ 1906— $\frac{30}{9}$ 1907	$\frac{1}{10}$ 1907— $\frac{30}{9}$ 1908
Sverige	16,712,305	13,203,583	9,616,947	9,834,600
Rusland (Finland)....	22,024,063	23,174,227	25,467,756	31,039,700
Tyskland	277,596	191,112	159,993	77,200
Amerika	49,386	152,000	19,009	25,000
England	111,691	135,243	96,988	40,200
Andre Lande	18,369	205,064	87,687	175,300
Ialt ...	39,193,410	37,061,229	35,448,380	31,192,000

Smør. Hvad der angives som indført fra England, er i Aar hovedsagelig kun Smaapartier af dansk Smør, der af og til er bleven tilbagesendt, fordi Sælger og Køber ikke have kunnet enedes om Kvalitet og Pris. — Af Smørret fra »Andre Lande« angives 166,000 Pd. at være fra Norge (maaske for en Del tilbagesendt russisk Smør), hvorhos der er kommen en Del fra Island, samt, som sædvanlig, talrige smaa Forsendelser fra Ungarn til Provinstoldsteder, i Nærheden af hvilke de polske Roearbejdere have Beskæftigelse.

Af hele den fremmede Smørmængde er den overvejende Del, nemlig ca. 31.2 Mill. Pd., indført direkte til Kjøbenhavn, medens 373,000 Pd. svensk Smør er transiteret over Frederikshavn til England, 64,000 Pd. svensk Smør er indklareret over Helsingør, og kun Smaapartier ere indklarerede ved de øvrige Toldsteder.

Størst Nedgang i Indførselen har der i Aar været i Smørret fra Rusland og Finland, og som Tabel II udviser, er det siden Nytaar, at Nedgangen har fundet Sted. — Endnu i Oktober Kvartal var der Stigning; i Januar Kvartal var der nogen Nedgang, og i Sommer-

halvaaret har der været forholdsvis stor Nedgang. — Efter Forlydende skyldes dette fortrinsvis, at Priserne paa Smørret i Sibirien, formedelst talrige fremmede Opkøberes Tilstedeværelse, ere stegne saa stærkt, at det til Tider har været vanskeligt at handle med Udsigt til Fortjeneste.

Tabel II.
Indførselen af Smør fra Rusland til Danmark
i Millioner Pund.

	Oktober Kvartal	Januar Kvartal	April Kvartal	Juli Kvartal	Hele Aaret
1903—1904	4.3	4.3	6.8	9.6	25.3
1904—1905	5.2	2.9	5.7	8.2	22.0
1905—1906	4.3	3.7	7.0	8.2	23.2
1906—1907	5.8	3.1	7.4	9.2	25.4
1907—1908	6.7	2.5	5.4	6.4	21.0

Vor Smørudførsel belyses først ved Tabellerne III og IV, der atter i Aar vise en anselig Stigning i Danmarks Overskudsudførsel af Smør. — Stigningen i 1906—07 var allerede mærkelig stor, og i Aar er Eksporten dog atter yderligere stegen. — For rigtig Vurdering af vor Smøreksport bør imidlertid ogsaa Tallene i Tabel V tages i Betragtning.

Tabel V omhandler Eksporten af Fløde og Mælk til Tyskland, som foregaar dels over Gjedsler og dels over Vamdrup, Vedsted og enkelte andre Grænsetoldsteder. — Sammenlignet med Tallene for 1906—07 viser der sig i Aar at være en Nedgang i Flødemængden og en Opgang i Mælkemængden. Og omregner man Fløden og Mælken til Smør ved at regne henholdsvis 3 Pd. Fløde og 26 Pd. Mælk lig 1 Pd. Smør, svarer Fløden til 4,519,046 Pd. og Mælken til 1,004,846 Pd. Smør,

Tabel III.
Smørudførselen fra Danmark i Pund.

Til	$\frac{1}{10}$ 1904— $\frac{30}{9}$ 1905	$\frac{1}{10}$ 1905— $\frac{30}{9}$ 1906	$\frac{1}{10}$ 1906— $\frac{30}{9}$ 1907	$\frac{1}{10}$ 1907— $\frac{30}{9}$ 1908
England	169,148,547	168,146,090	177,862,800	183,962,700
Tyskland	19,967,934	12,411,165	16,781,400	15,361,800
Sverige	277,399	351,594	730,300	456,100
Norge	45,645	338,667	588,200	381,700
Holland	21,689	17,900	20,100	29,400
Belgien	57,645	76,511	71,800	77,100
Frankrig	293	180	1,400	1,500
Amerika	7,900	6,300	33,100	93,000
Østasien	56,500	161,200	96,700	81,000
Vestindien . .	445,000	220,500	265,000	204,900
Andre Lande	27,802	110,256	122,900	196,800
Ialt . . .	190,056,354	181,840,363	196,573,700	200,846,000

Tabel IV.
Danmarks Overskuds-Udførsel af Smør i Mill. Pund.

	Oktober Kvartal	Januar Kvartal	April Kvartal	Juli Kvartal	Hele Aaret
1898—1899	25.8	27.7	31.5	25.1	110.1
1899—1900	25.3	30.8	30.8	22.1	109.0
1900—1901	27.0	29.2	34.0	28.7	118.9
1901—1902	30.1	35.2	32.7	28.3	126.3
1902—1903	28.7	40.8	43.0	36.7	149.2
1903—1904	35.2	40.0	43.9	32.8	151.9
1904—1905	35.1	41.7	42.9	31.2	150.9
1905—1906	32.6	39.1	40.0	33.1	144.8
1906—1907	34.8	43.6	45.4	37.3	161.1
1907—1908	38.3	43.5	48.1	39.8	169.7

Tabel V.

Danmarks Udførsel af Fløde og Mælk til Tyskland

i danske Pund.

Kvartal	Fløde		Mælk	
	$\frac{1}{10}$ 1906— $\frac{30}{9}$ 1907	$\frac{1}{10}$ 1907— $\frac{30}{9}$ 1908	$\frac{1}{10}$ 1906— $\frac{30}{9}$ 1907	$\frac{1}{10}$ 1907— $\frac{30}{9}$ 1908
Oktober	3,926,700	3,087,100	4,808,900	7,864,200
Januar	3,772,800	3,158,900	5,768,000	6,179,600
April	3,892,500	3,896,200	5,673,300	6,476,100
Juli	3,580,000	3,414,938	4,618,000	5,603,700
Ialt	15,172,000	13,557,138	20,868,200	26,123,600

altsaa tilsammen til 5,523,892 Pd. Smør imod 5,860,000 Pd. i 1906—07.

Tages der Hensyn til Smørværdien i den eksporterede Fløde og Mælk, stiller det sig altsaa saaledes, at der i 1907—08 er eksporteret ialt 206.4 Mill. Pd. Smør og indført 31.2 Mill. Pd., saaledes at Overskudsudførselen bliver 175.2 Mill. Pd., medens det tilsvarende Tal for 1906—07 var 167.0 Mill. Pd. — Stigningen i Aarets Overskudsudførsel er altsaa ca. 8.2 Mill. Pd. — Og sammenholdes det her udregnede Tal, 175.2 Mill. Pd., med de i Tabel IV anførte Tal for Overskudsudførselen i Aarene 1898—1900, da der endnu ingen Eksport af Betydning var af Mælk og Fløde, saa ses den aarlige Overskudsudførsel fra Aar 1900 til nu at være stegen fra 110 til 175, altsaa med 65 Mill. Pd. i 8 Aar.

Den største Del af Eksporten er som sædvanlig gaaet til England og Tyskland, medens, som Tabel III viser, det kun er forholdsvis smaa Mængder, der ere gaaede til alle de andre Lande. Og oplyses kan det, at hvad der er gaaet til Sverige og Norge har mest været udenlandsk Smør, medens det er fortrinsvis hermetisk pakket Smør, der er sendt til Vestindien, Østasien, Holland og Belgien.

Omtrent ni Tiendedele af hele Landets Smørekspport er gaaet til England, og i Tabel VI ses, fra hvilke danske Havne Udskibningen har fundet Sted. — Atter i Aar er Eksporten over Esbjerg tiltaget i betydelig Grad, og af den anførte Mængde var 69.3 Mill. Pd. dansk Smør, medens Eksporten fra Kjøbenhavn til England omfattede 15.5 Mill. Pd. udenlandsk og 57.5 Mill. Pd. dansk Smør. — Englands samlede Tilførsel af Smør fra Danmark omfatter ca. 16 Mill. Pd. udenlandsk Smør og ca. 168 Mill. Pd. dansk Smør, hvoraf 856,000 Pd. i hermetisk Pakning.

Tabel VI.
Danmarks Udførsel af Smør til England
i Millioner Pund.

Fra	1903—04	1904—05	1905—06	1906—07	1907—08
Kjøbenhavn	79.62	72.74	71.50	72.39	73.03
Esbjerg	56.19	54.55	56.95	63.76	69.38
Odense	13.31	14.55	14.89	14.86	14.36
Aarhus	18.14	14.91	11.99	11.59	10.82
Randers	1.40	0.51	0.38	0.18	0.31
Aalborg	2.52	4.24	6.26	8.72	9.59
Frederikshavn	3.29	2.45	2.13	2.24	2.16
Svendborg	1.67	1.60	1.63	1.61	1.61
Nakskov	3.88	3.52	2.32	2.40	2.71
Nykøbing F.	0.24	0.08	0.10	0.11	»
Ialt	180.26	169.15	168.15	177.86	183.97

Vil man dernæst have et samlet Overblik over, hvor stor en Del af hele Landets Eksport, der er dansk, og hvor meget der er udenlandsk Smør, viser Tabel VII, at de syv Ottendedele har været dansk Smør, og at der af det fremmede Smør er udført 22.4 Mill. Pd. toldberigtiget og 3.1 Mill. Pd. omladet Smør. Altsaa er der

bleven udført 25.5 Mill. Pd. fremmed Smør, og da hele Indførselen har været 31.2 Mill. Pd., kan der her i Landet i Aarets Løb kun være bleven forbrugt 5.7 Mill. Pd. udenlandsk Smør, altsaa endnu mindre end i 1906—07, da det tilsvarende Tal var $7\frac{1}{2}$ Mill. Pd., medens der tidligere aarlig blev forbrugt 12—14 Mill. Pd. udenlandsk Smør. Og Indskrænkningen i Forbruget af det fremmede Smør maa, som i sidste Aarsberetning forklaret*), tilskrives Loven om Handel med samt Ind- og Udførsel af Landbrugsprodukter, der traadte i Kraft 1. November 1906.

Tabel VII.
Udførsel af dansk og fremmed Smør
i Millioner Pund.

	Dansk Smør	Fremmed Smør			Ialt
		Toldberigtiget	Omladet	Til-sammen	
1902—1903	159.9	32.1	3.9	36.0	191.9
1903—1904	163.0	28.9	3.6	32.5	195.5
1904—1905	161.4	25.2	3.5	28.7	190.1
1905—1906	156.6	20.5	4.7	25.2	181.8
1906—1907	168.7	23.9	4.0	27.9	196.6
1907—1908	175.4	22.4	3.1	25.5	200.85

Hvorledes Margarineforbruget stiger Aar for Aar, ses i Tabel VIII, som viser, at der i Finansaaret 1907—08 er brugt her i Landet 54.2 Mill. Pd. dansk og 6.8 Mill. Pd. udenlandsk Margarine, altsaa ialt 60.8 Mill. Pd., hvilket, naar der regnes med en Befolkning af $2\frac{1}{2}$ Mill. Mennesker, bliver 24 Pd. aarlig til hvert Individ.

*) »Tidsskrift for Landøkonomi«, 1907, S. 680.

Tabel VIII.
Danmarks Forbrug af Margarine
 i Millioner Pund.

	18 ⁰⁸ / ₀₄ — 18 ⁰⁷ / ₀₈ gsntl.	18 ⁰⁸ / ₀₉ — 19 ⁰² / ₀₃ gsntl.	19 ⁰³ / ₀₄ — 19 ⁰⁷ / ₀₈ gsntl.	1905 —06	1906 —07	1907 —08
Produktion af Margarine	18.26	35.09	47.77	47.93	51.25	54.22
Overskudsindførsel	3.10	5.35	5.23	5.37	6.60	6.57
Forbrug . . .	21.36	40.44	53.00	53.30	57.85	60.79

Tabel IX giver Besked om Udførselen af det hermetisk pakkede Smør. — Den samlede Mængde ses stadig kun at være 4—5 Mill. Pd. om Aaret. Der er gaaet 2.8 Mill. Pd. til Tyskland, næsten altsammen til Hamborg, for derfra at sendes til oversøiske Pladser eller straks at benyttes til Skibenes Forsyning. Til England er der gaaet 850,000 Pd., og dernæst er der sendt 194,000 Pd. til Vestindien, 81,000 Pd. til Østasien, 78,000 Pd. til Norge, 61,000 Pd. til Belgien, 25,000 Pd. til Holland o. s. v.

Tabel IX.
Udførselen af Smør i Daaser
 i Millioner Pund.

Til	1903—04	1904—05	1905—06	1906—07	1907—08
England	1.08	1.13	1.05	0.95	0.85
Tyskland	2.35	2.59	2.90	3.58	2.81
Andre Lande . . .	0.29	0.59	0.49	0.47	0.54
Ialt . . .	3.72	4.31	4.44	5.00	4.20

Tabel X.
Maanedlig Gennemsnit af Smørpriser.

Øre pr. Pd.

	Mejeristatistikens Smørpris		Kjøbenhavns Notering	
	1904—05	1905—06	1906—07	1907—08
November	97.08	104.58	104.25	105.50
December	97.75	103.76	103.00	105.50
Januar.....	93.36	104.82	100.00	107.20
Februar.....	93.69	98.71	96.75	117.50
Marts.....	94.86	100.25	95.00	101.75
April	89.07	94.56	88.00	93.20
Maj	84.38	91.06	87.60	93.50
Juni	87.84	95.65	90.75	95.50
Juli	95.85	97.35	93.75	101.60
August.....	102.81	102.20	95.40	102.75
September	104.16	107.62	97.00	101.75
Oktober.....	104.17	105.19	106.00	108.00
Gennemsnit for Aaret	95.45	100.40	96.52	102.79

I hvilken Grad Smørprisen har været høj i 1907—08 i Sammenligning med de foregaaende Aar, ses tydeligt i Tabel X. — Erindres maa det, som i sidste Aarsberetning, S. 683, omhandlet, at der i 1906 skete en Forandring i Noteringsudvalgets Sammensætning, og at de tidligere af Mejeristatistikken offentliggjorte ugentlige Smørpriser nu ikke længere offentliggøres. Og erindres maa det dernæst, at Smørprisen i 1905—06 var den højeste, vi havde haft siden 1891—92, samt at de fleste Mælkerier, saaledes som de hyppige Inkluderinger godtgør, i 1907—08 som Regel have faaet en Brøkdæl Øre over Noteringen, saa at man maa antage, at Gennemsnitsprisen for Aaret har været mindst 103 Øre pr. Pd. Smør og mindst 6¹/₄ Øre højere end i 1906—07.

Af Tabel X fremgaar, at Smørprisen i de ni af Aarets Maaneder har været over 1 Krone. — I Slutningen af Oktober 1906 var Noteringen 111. I første Uge af Novbr. blev den 107 og derefter 105, hvorefter den steg langsomt, indtil den, sidst i Januar blev 109. Efterspørgslen var da meget livlig, og i første Uge af Februar blev Noteringen derfor forhøjet til 114, hvilket efter Aarstiden maatte betegnes som en høj Pris. Men ikke desto mindre blev alt Smør solgt, og da Efterspørgslen mentes at kunne vedblive, forhøjedes Noteringen den 13. Februar endog til 124 og den 20. Februar, formedelst en Inkludering, til 125. Det maa beklages, at den steg til 124 og end mere, at den næste Uge blev 125; thi derved standsedes Efterspørgslen, og en stor Del Kunder gik over til Margarinen. For at faa Smørret solgt, maatte Prisen nedsættes den 27. Februar til 107 og allerede 12. Marts til 102, hvorefter Prisen fremdeles maatte sænkes, indtil den blev 92 den 9. April.

I April, Maj og Juni svingede Prisen derefter mellem 92 og 97; men lavere end 92 blev den dog ikke, og allerede 9. Juli kunde Noteringen forhøjes til 100 og næste Uge til 103. Senere indtraadte der vel en Svingning i Slutningen af August og Begyndelsen af September, men derefter kom der atter en jævn Stigning, og Noteringen sluttede sidste Torsdag i Oktober med ogsaa i Aar at være 111.

Vil man dernæst undersøge, af hvor stor Betydning det er, at Smørpriserne have været saa meget bedre i 1907—08 end i 1906—07, samtidig med at Overskudsudførselen er stegen, stiller det sig saaledes, naar man holder sig alene til Overskudsudførselen, at dens Værdi i 1906—07, forudsat at Eksporten har været lige stor hver Uge, omtrent var $167 \times 96.6 = 161$ Mill. Kr. og i 1907—08 derimod $175.2 \times 103 = 180$ Mill. Kr., altsaa en Stigning i Overskudsudførselens Værdi af 19 Mill. Kr., hvorhos alt Smørret, som har været

solgt til Forbrug her hjemme i Landet, hele Aaret har været højt betalt.

Tallene vise, at Danmarks Smøreksport fremdeles er i stærk Udvikling, og selv om Oliekagerne ere dyre og Arbejdslønnen er stigende, kan det noteres som en glædelig Kendsgerning, at Beholdningerne af hjemmeavlet Foder ere gode, og at Udsigterne for Smørpriserne fremdeles ere meget lovende, — i hvert Fald for den nærmeste Fremtid.
